

Τεχνική υποστήριξη για τη διαδικασία αποϊδρυματοποίησης στην Ελλάδα
Σύμβαση επιχορήγησης: SRSS/S2019/02

**Στρατηγική ανασκόπηση του ελληνικού συστήματος κοινωνικής
φροντίδας.**

**Νομοθετικό πλαίσιο που αφορά την κοινωνική φροντίδα και
υποστήριξη παιδιών και ενηλίκων με ανάγκες υποστήριξης**

**Παραδοτέο 1 (σύμφωνα με το Πλάνο εργασίας) με βάση το
Στοιχείο 1, Αποτέλεσμα 1.1, Δράση 1.1.1 «Υποστήριξη της
υλοποίησης της εθνικής στρατηγικής αποϊδρυματοποίησης, οδικός
χάρτης και σχέδιο δράσης»**

Περιεχόμενα

1. INTRODUCTION	3
2. INTERNATIONAL CONVENTIONS	4
2. NATIONAL LEGISLATION ON SOCIAL CARE.....	4
2.1 SOCIAL CARE GENERAL.....	4
2.2 EARLY CHILDHOOD CENTRES AND NURSERY SCHOOLS.....	5
2.3 CREATIVE ACTIVITIES CENTRES FOR CHILDREN.....	6
2.4 SUMMER CAMPS.....	6
2.5 FOSTER CARE - ADOPTION	7
2.6 INCOME SUPPORT PROGRAMMES — BENEFITS.....	7
2.7 FREE MOVEMENT OF MEMBERS OF LARGE FAMILIES.....	9
2.8 SCHOOLS MEALS.....	9
2.9 GUARDIANSHIP OF UNACCOMPANIED MINORS.....	9
2.10 NATIONAL REGISTER OF PRIVATE SOCIAL CARE ORGANISATIONS	10
2.11 HOUSING ASSISTANCE PROGRAMMES	10
3. NATIONAL LEGISLATION ELDERLY AND LONGTERM PATIENTS.....	10
3.1 DAY CARE CENTRES FOR THE ELDERLY.....	10
3.2. NON-PROFIT ELDERLY CARE CENTRES.....	11
3.3. HOUSING ASSISTANCE PROGRAMS FOR THE ELDERLY	11
3.4 SOCIAL SOLIDARITY BENEFIT FOR THE UNINSURED ELDERLY	12
3.5 HELP AT HOME PROGRAM	12
4 NATIONAL LEGISLATION — PERSONS WITH DISABILITIES	13
4.1 GENERAL.....	13
4.2 SUPPORTED LIVING SHELTERS.....	14
4.3 INCOME SUPPORT PROGRAMMES FOR PERSONS WITH DISABILITIES - BENEFITS.....	15
4.4 DEINSTITUTIONALISATION	16

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αποϊδρυματοποίηση είναι μια πολύπλευρη διαδικασία, η οποία απαιτεί τον συντονισμό μιας σειράς δράσεων. Δεν αφορά μόνον το κλείσιμο ιδρυμάτων και τη μετεγκατάσταση των ενοίκων στην κοινότητα, αλλά άπτεται και ορισμένων άλλων τομέων που σχετίζονται με την πρωτοβάθμια περίθαλψη και το δίκτυο παροχών και υπηρεσιών που διατίθενται για την υποστήριξη ατόμων με ανάγκες υποστήριξης.

Σελίδα | 3

Ένα από τα πρώτα βασικά βήματα της διαδικασίας είναι η διεξοδική ανάλυση του συστήματος και η αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης, προκειμένου να εντοπιστούν τα πραγματικά δυνατά σημεία και οι ανάγκες, ώστε να γίνει ορθή χρήση των διαθέσιμων πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, έχει μεγάλη σημασία η ανασκόπηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου που διέπει τις παροχές κοινωνικής φροντίδας για παιδιά, παιδιά με αναπηρία, ενήλικες με αναπηρία και ηλικιωμένους. Το νομικό πλαίσιο μπορεί είτε να στηρίζει την κοινωνική ένταξη και τη διαδικασία αποϊδρυματοποίησης είτε να εμποδίζει την εφαρμογή της λόγω νομοθετικών κενών ή της ύπαρξης διατάξεων που προάγουν τον κοινωνικό στιγματισμό και τον διαχωρισμό.

Το παρόν έγγραφο επιχειρεί να συγκεντρώσει τις νομοθετικές διατάξεις διεθνούς και εθνικού δικαίου που ισχύουν σήμερα στην Ελλάδα και συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την αποϊδρυματοποίηση, προκειμένου να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο υποστήριξης καθ' όλη τη διαδικασία.

2. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

- **Νομοθετικό διάταγμα 53/1974 (ΦΕΚ Α' 256)** «Περί κυρώσεως της εν Ρώμη την 4ην Νοεμβρίου 1950 υπογραφείσης Συμβάσεως δια την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών ως και του Προσθέτου εις αυτήν Πρωτοκόλλου Παρισίων της 20ης Μαρτίου 1952». Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- **Νόμος 2102/1992 (ΦΕΚ Α' 192)** «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού». Η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των κρατών για την προστασία και την προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού. Κυρώθηκε από την Ελλάδα με τον Νόμο 2102/1992.
- **Νόμος 4074/2012 (ΦΕΚ Α' 88)** «Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες». Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το συνοδευτικό Προαιρετικό Πρωτόκολλο κυρώθηκαν από το ελληνικό κράτος το 2012.
- **Νόμος 4488/2017 (ΦΕΚ Α' 137)** «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις», οι διατάξεις του οποίου εξειδικεύουν και υποστηρίζουν την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και του συνοδευτικού Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της.

2. ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

2.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ - ΓΕΝΙΚΑ

- **Νόμος 2646/1998 (ΦΕΚ Α' 236)** «Ανάπτυξη του Εθνικού συστήματος κοινωνικής φροντίδας και άλλες διατάξεις»
- **Άρθρο 14 του νόμου 3106/2003 (ΦΕΚ Α' 30)** «Αναδιοργάνωση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις»
- **Νόμος 3094/2003 (ΦΕΚ Α' 10)** «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις»

- **Νόμος 3961/2011 (ΦΕΚ Α' 97)** «Τροποποίηση του ν. 3126/2003 για την ποινική ευθύνη των Υπουργών και άλλες διατάξεις» Αφορά την τήρηση του Εθνικού Μητρώου Παιδικής Προστασίας.
- **Άρθρο 9 του νόμου 4109/2013 (ΦΕΚ Α' 16)** «Κατάργηση και συγχώνευση νομικών προσώπων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα - Σύσταση Γενικής Γραμματείας για το συντονισμό του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» Οι υφιστάμενες Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας που συστάθηκαν με τον Νόμο 3106/2003 (Α' 30) εντάσσονται ως αποκεντρωμένες υπηρεσίες (υποκαταστήματα) σε δώδεκα (12) νέους Φορείς Δημοσίου Δικαίου (Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας), τα οποία συστάθηκαν με το άρθρο 9 του Νόμου 4109/2013 (ΦΕΚ, Α' 16).
- **Νόμος 4445/2016 (ΦΕΚ Α' 236)** «Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016 (Α' 85) και άλλες διατάξεις.
- **Νόμος 4455/2017 (ΦΕΚ Α' 22):** «Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις» Το άρθρο 7 προβλέπει την υπαγωγή των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως φιλανθρωπικά σωματεία, κοινωφελή ιδρύματα, αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, μη κυβερνητικές οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.), αναγνωρισμένοι με ειδική νομοθετική ρύθμιση φορείς, παραρτήματα διεθνών Μ.Κ.Ο., που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, κατά την έννοια του νόμου στην εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

2.2 ΚΕΝΤΑ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

- **Προεδρικό Διάταγμα 410/1995 (ΦΕΚ Α' 231)** «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο Νόμου με τίτλο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας των ισχυουσών διατάξεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε».
- **Προεδρικό Διάταγμα 99/2017 (ΦΕΚ Α' 141)** «Καθορισμός προϋποθέσεων αδειοδότησης και λειτουργίας των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών που λειτουργούν εντός νομικών προσώπων των δήμων ή υπηρεσίας των δήμων».

- **Άρθρο 4 του Νόμου 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74)** «Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συντονίζει, εποπτεύει και επεκτείνει πρόγραμμα εθνικής εμβέλειας, υπό τον τίτλο «Πρόγραμμα Βρεφονηπιακής Φροντίδας».
- **Άρθρο 51 του Νόμου 4520/2018 (ΦΕΚ Α' 30)** «...για την ίδρυση έως δύο (2) νέων τμημάτων βρεφικής, παιδικής ή βρεφονηπιακής φροντίδας σε κάθε Δήμο».

2.3 ΚΕΝΤΡΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

- **Υπουργική Απόφαση Π1β/Γ.Π.οικ. 14951/2001 (ΦΕΚ Β' 1397)** «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.), Διαδημοτικές Επιχειρήσεις, Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και φορείς ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού και κερδοσκοπικού χαρακτήρα».
- **Νόμος 4018/2011 (ΦΕΚ Α' 215)** «Αναδιοργάνωση του συστήματος αδειοδότησης για τη διαμονή αλλοδαπών στη χώρα υπό όρους αυξημένης ασφάλειας, ρυθμίσεις θεμάτων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εσωτερικών».
- **Άρθρο 59 του Νόμου 4554/2018 (ΦΕΚ Α' 130)** «Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις - Αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας - Ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων - Επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλες διατάξεις». Αφορά τη δυνατότητα ίδρυσης Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών και Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες από δημόσιους φορείς και Δήμους.

2.4 ΘΕΡΙΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

- **Προεδρικό Διάταγμα 749/1948 (ΦΕΚ Α' 200)** «Περί Παιδικών εξοχών και ειδικών εστιών σιτίσεως παιδιών» όπως τροποποιήθηκε από τον Νόμο 1727/1951 (ΦΕΚ Α' 101).
- **Βασιλικό Διάταγμα 24/6/1949 (ΦΕΚ Α' 144)** «Περί οργανώσεως και λειτουργίας Παιδικών Εξοχών».
- **Άρθρο 50 του Νόμου 1832/1989 (ΦΕΚ Α' 54)** «Τροποποίηση και συμπλήρωση της νομοθεσίας για την τοπική αυτοδιοίκηση, την αποκέντρωση και άλλες διατάξεις».

- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ22/οικ. 37641/1450/2016 (ΦΕΚ Β' 2712)** «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων λειτουργίας κατασκηνώσεων που οργανώνονται με ίδια μέσα, με πληρωμή ή χωρίς πληρωμή από φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα ή από Δημόσιες Υπηρεσίες ή Οργανισμούς ή Οργανώσεις».
- **Νόμος 4520/2018 (ΦΕΚ Α' 30, Άρθρο 57 (παρ.2))** «Μετεξέλιξη του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων σε Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και λοιπές διατάξεις». Αφορά τη χρηματοδότηση Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και νομικών προσώπων για την κάλυψη δαπανών οργάνωσης, λειτουργίας και συντήρησης κατασκηνώσεων.

2.5 ΑΝΑΔΟΧΗ - ΥΙΟΘΕΣΙΑ

- **Νόμος 2447/1996 (ΦΕΚ Α' 278)** Κύρωση ως Κώδικα του σχεδίου νόμου «Υιοθεσία, επιτροπεία και αναδοχή ανηλίκου, δικαστική συμπαράσταση, δικαστική επιμέλεια ξένων υποθέσεων και συναφείς ουσιαστικές, δικονομικές και μεταβατικές διατάξεις».
- **Άρθρο 28 του Νόμου 2721/1999 (ΦΕΚ Α' 112)** «Τροποποίηση και αντικατάσταση διατάξεων των νόμων 1756/1988 (ΦΕΚ Α' 35), 1729/1987 (ΦΕΚ Α' 144), του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 4538/2018 (ΦΕΚ Α' 85)** «Μέτρα για την προώθηση των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις» και σχετική τροποποίηση 2042, 18/3/2019.
- **Υπουργική Απόφαση Δ11 οικ.49075/2067/2018 (ΦΕΚ Β' 4489)** «Προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης υποψήφιων ανάδοχων γονέων».
- **Υπουργική Απόφαση 31971/Δ1.11188/2018** «Ορισμός Προέδρου και μελών του Εθνικού Συμβουλίου Αναδοχής και Υιοθεσίας»

2.6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ — ΠΑΡΟΧΩΝ

- **Νόμος 1302/1982 (ΦΕΚ Α' 133)** «Για την επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας αριθ. 103/1952 «για την προστασία της μητρότητας».

- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Π3α/Φ.18/Γ.Π.οικ. 63731/2008 (ΦΕΚ Β' 931)** «Αύξηση Προνοιακών Επιδομάτων που χορηγούνται σε Άτομα με Αναπηρίες για τα έτη 2008, 2009, 2010 και 2011».
- **Νόμος 4389/2016 (ΦΕΚ Α' 94)** «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις». Το άρθρο 235 εφαρμόζει σταδιακά το Πρόγραμμα υπό τον τίτλο «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης». Το πρόγραμμα τροποποιήθηκε με τον άρθρο 22 του Νόμου 4549/2018 (Α' 105).
- **Νόμος 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74), άρθρο 3** «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις» που αφορά την παροχή επιδόματος στέγασης σε νοικοκυριά που διαμένουν σε μισθωμένη κατοικία και είναι οικονομικά ευάλωτα.
- **Άρθρο 6 του Νόμου 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74)** «Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις». Αφορά τη χορήγηση επιδόματος παιδιού.
- **Άρθρο 214 του Νόμου 4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5)** «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις». Αφορά τη χορήγηση επιδόματος παιδιού.
- **Παρ. 1α) του άρθρου 4 του Νόμου 4520/2018 (ΦΕΚ Α' 30)** «Μετεξέλιξη του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων σε Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και λοιπές διατάξεις».
- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Γ.Π.οικ.Δ22/11/2705/58/17.1.2018 (ΦΕΚ Β' 57)** «Καθορισμός της διαδικασίας χορήγησης επιδόματος παιδιού».

2.7 ΔΩΡΕΑΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ

- **Νόμος 1910/1944 (ΦΕΚ Α' 229)** *Περί κωδικοποίησης και συμπλήρωσης της Νομοθεσίας «περί προστασίας πολυτέκνων».*
- **Νόμος 3534/2007 (ΦΕΚ Α' 40)** *«Σύσταση Αρχής για την κατανομή του διαθέσιμου χρόνου χρήσης στους ελληνικούς αερολιμένες και άλλες διατάξεις.»*
- **Νόμος 3920/2011 (ΦΕΚ Α' 33)** *«Εξυγίανση, αναδιάρθρωση και ανάπτυξη των αστικών συγκοινωνιών Περιφέρειας Αττικής και άλλες διατάξεις».*
- **Νόμος 4313/2014 (ΦΕΚ Α' 261)** *«Ρυθμίσεις θεμάτων Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις».*

2.8 ΣΧΟΛΙΚΑ ΓΕΥΜΑΤΑ

- **Άρθρο 12 του Νόμου 4455/2017 (ΦΕΚ Α' 12)** *«Εθνικό Μητρώο Φορτοεκφορτωτών, Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις».* Περιέχει διατάξεις για σχολικά γεύματα σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.
- **Άρθρο 5 του Νόμου 4472/2017 (ΦΕΚ Α' 74)** *«Συνταξιοδοτικές διατάξεις Δημοσίου και τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016, μέτρα εφαρμογής των δημοσιονομικών στόχων και μεταρρυθμίσεων, μέτρα κοινωνικής στήριξης και εργασιακές ρυθμίσεις, Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018-2021 και λοιπές διατάξεις».*
- **Άρθρο 41 του Νόμου 4578/2018 (ΦΕΚ Α' 200)** *«Μείωση ασφαλιστικών εισφορών και άλλες διατάξεις»* σχετικά με την επέκταση του Προγράμματος «Σχολικά Γεύματα» στα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια.

2.9 ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

- **Νόμος 4554/2018 (ΦΕΚ Α' 130)** *«Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις - Αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας - Ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων - Επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλες διατάξεις».*
- **Υπουργική Απόφαση Δ11/οικ.28303/1153/2019 (ΦΕΚ Β' 2558)** *«Καθορισμός απαιτούμενων τυπικών και ουσιαστικών προσόντων που πρέπει να πληρούνται για την επιλογή ενός προσώπου ως επαγγελματία επιτρόπου, τα κωλύματα, καθορισμός αριθμού ασυνόδευτων ανηλίκων ανά επαγγελματία επίτροπο, τεχνικές λεπτομέρειες εκπαίδευσης, διαρκούς*

επιμόρφωσής τους, καθώς και της τακτικής αξιολόγησης τους, είδος, όροι, περιεχόμενο της σύμβασης, αμοιβή τους και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια».

2.10 ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Σελίδα | 10

- **Υπουργική Απόφαση 16765/9/2017 (ΦΕΚ Β' 1839)** «Καθορισμός τεχνικών και λειτουργικών απαιτήσεων του Εθνικού Μητρώου Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας, των προϋποθέσεων και της διαδικασίας ηλεκτρονικής εγγραφής των ιδιωτικών φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, ζητημάτων ενημέρωσης του Μητρώου, της διαδικασίας όχλησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες, οργανωτικών και τεχνικών θεμάτων απορρήτου και πολιτικής ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων και κάθε άλλο θέμα συναφές με την εφαρμογή του άρθρου 7 του ν. 4455/2017 (ΦΕΚ Α' 22)».

2.11 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

- **Υπουργική Απόφαση Γ3/οικ.2615/22.05.1985 (ΦΕΚ Β' 329)** «Έγκριση εφαρμογής Προγράμματος παροχής στεγαστικής συνδρομής σε ανασφάλιστα και οικονομικά αδύνατα μοναχικά άτομα από 65 χρονών και πάνω που αποδεδειγμένα στερούνται στέγης.»
- **Υπουργική Απόφαση Γ3/οικ.2435/1987 (ΦΕΚ Β' 435)** «Επέκταση του προγράμματος παροχής της στεγαστικής συνδρομής και στα ανασφάλιστα ζεύγη».
- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Π3α/Φ.18/Γ.Π.οικ. 63731/2008 (ΦΕΚ Β' 931)** «Αύξηση Προνοιακών Επιδομάτων που χορηγούνται σε Άτομα με Αναπηρίες για τα έτη 2008, 2009, 2010 και 2011».

3. ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΑ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

3.1 ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

- **Υπουργική Απόφαση Π1γ/οικ.80794/2011 (ΦΕΚ Β' 1736)** «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) από Δημοτικές Επιχειρήσεις του άρθρου 277 και επόμενα του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ.),

Δημοτικές Επιχειρήσεις, Ενώσεις Δημοτικών Επιχειρήσεων και μη κερδοσκοπικοί φορείς ιδιωτικού δικαίου».

- **Κοινή Υπουργική Απόφαση 18011/οικ.31414/2011 (ΦΕΚ Β' 1231)** «Τροποποίηση ΚΥΑ 0.18975/οικ.3.3113/21.10.2010 (ΦΕΚ Β' 1683) «Σύστημα Διαχείρισης, Αξιολόγησης, Παρακολούθησης και Ελέγχου – Διαδικασία Εφαρμογής των Πράξεων α) «Ενέργειες στήριξης ηλικιωμένων και λοιπών ατόμων που χρήζουν βοήθειας για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας των εμμέσως ωφελούμενων ατόμων» και β) «Ενέργειες ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και βελτίωσης της ποιότητας ζωής ηλικιωμένων και ατόμων που χρήζουν κατ' οίκον βοήθειας», στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013».

3.2. ΜΟΝΑΔΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

- **Υπουργική Απόφαση Π4β/οικ. 4690/1996 (ΦΕΚ Β' 833)** «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα».
- **Υπουργική Απόφαση Π1γ/οικ. 129673/2009 (ΦΕΚ Β' 2190)** «Τροποποίηση και συμπλήρωση των αριθ. Π1γ/οικ. 81551/25.6.2007 (ΦΕΚ Β' 1136) και Π1γ/οικ. 129673/28.9.2009 (ΦΕΚ 2190/2009/τ.Β') αποφάσεων του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης «Προϋποθέσεις Ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (Μ.Φ.Η.) από ιδιώτες κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και Μ.Φ.Η. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα».
- **Υπουργική Απόφαση Δ27/οικ.7603/329/2013 (ΦΕΚ Β' 745)** «Τροποποίηση της αρ. Π1γ/οικ.81551/25-6-2007 Υπ. Απόφασης περί των προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων από ιδιώτες κερδοσκοπικού χαρακτήρα και Μ.Φ.Η. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα».

3.3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΩΓΗΣ ΓΙΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ

- **Υπουργική Απόφαση Γ3/οικ.2615/22.05.1985 (ΦΕΚ (Β' 329)** «Έγκριση εφαρμογής Προγράμματος παροχής στεγαστικής συνδρομής σε ανασφάλιστα και οικονομικά αδύνατα άτομα από 65 χρονών και πάνω που αποδεδειγμένα στερούνται στέγης.»

3.4 ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΙΑ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ

- **Υπουργική Απόφαση 10034/24237/655/2016 (ΦΕΚ Β' 2401)** «Καθορισμός δικαιολογητικών και λοιπών αναγκαίων λεπτομερειών για την καταβολή του επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστών Υπερηλίκων».

Σελίδα | 12

3.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ»

- **Νόμος 4047/2012 (ΦΕΚ Α' 31), Άρθρο 2** «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 και του Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2011» και της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Ρυθμίσεις κατεπειγόντων θεμάτων εφαρμογής του ν. 4024/2011 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» και των Υπουργείων Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» και άλλες διατάξεις, όπως παρατάθηκαν με το άρθρο 127 του Νόμου 4199/2013 (ΦΕΚ Α' 216), όπως παρατάθηκε με το άρθρο 64 του Νόμου 4277/2014 (ΦΕΚ Α' 156).
- Νέα παράταση του προγράμματος του άρθρου 49 του Νόμου 4351/2015 (ΦΕΚ Α' 164), "Βοσκότοποι στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις", όπως παρατάθηκε με το άρθρο 69 του Ν. 4430/2016 (ΦΕΚ Α' 205) για την Κοινωνική και Αλληλεγγύη Οικονομία και Ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις, όπως ανανεώθηκε με το άρθρο 153 του Ν. 4483/2017 (ΦΕΚ Α' 107) σχετικά με ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Εταιρειών Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ) - Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις, όπως παρατάθηκε με το άρθρο 91 του Νόμου 4583/2018 (ΦΕΚ Α' 212).
- Νέα τροποποίηση του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» αρ. 1847/166 11.12.2018.

4 ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ — ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ

- **Π.Δ. 395/1993 — ΦΕΚ 166/Α/28-9-1993** «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία για την ίδρυση, λειτουργία και μεταβίβαση Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης από φυσικά ή Ν.Π.Ι.Δ.».
- **Νόμος 2646/1998 (ΦΕΚ Α' 236)** «Ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 4025/2011 (ΦΕΚ Α' 228)** «Ανασυγκρότηση Φορέων Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Κέντρα Αποκατάστασης, Αναδιάρθρωση Ε.Σ.Υ. και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 4331/2015 (ΦΕΚ Α' 69)** «Μέτρα για την ανακούφιση των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ), την απλοποίηση της λειτουργίας των Κέντρων Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), την καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και συναφή ασφαλιστικά ζητήματα και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 4445/2016 (ΦΕΚ Α' 236)** «Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016 (Α' 85) και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 4483/2017 (ΦΕΚ Α' 155)** «Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) - Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των Ο.Τ.Α. Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις». Οι Περιφέρειες δύνανται να αναλαμβάνουν την μεταφορά των Ατόμων με Αναπηρία (ΑμεΑ) από τον τόπο διαμονής τους στις εγκαταστάσεις των Πιστοποιημένων Φορέων του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και αντιστρόφως.
- **Νόμος 4488/2017 (ΦΕΚ Α' 137)** «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις». Τα άρθρα 60-76 του νόμου εισήγαγαν μια σειρά μεταρρυθμίσεων με στόχο την προώθηση της ίσης μεταχείρισης των ατόμων με αναπηρίες μέσω της εξειδίκευσης και της υποστήριξης της εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ και του συνοδευτικού Προαιρετικού Πρωτοκόλλου.

- **Νόμος 4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5)** «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 4549/2018 (ΦΕΚ Α' 105)** «Διατάξεις για την ολοκλήρωση της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων - Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 και λοιπές διατάξεις». Αναφέρεται στην υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος για την αναπηρία.
- **Νόμος 4554/2018 (ΦΕΚ Α' 130), Άρθρο 60**, «Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις - Αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας - Ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων - Επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλες διατάξεις». Παρέχει τη δυνατότητα στους Δημόσιους Φορείς να ιδρύουν και να λειτουργούν Κέντρα Δημέρευσης-Ημερήσιας Φροντίδας, τα οποία εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.
- **Ο Νόμος 4554/2018 (ΦΕΚ Α' 130), Άρθρο 69** «Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις - Αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας - Ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων - Επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλες διατάξεις» προβλέπει ειδικές ασφαλιστικές διατάξεις (εργόσημο) για το προσωπικό υποστήριξης που παρέχει υπηρεσίες σε άτομα με αναπηρίες που συμμετέχουν σε προγράμματα κατασκήνωσης.
- **Υπουργική Απόφαση Φ.80100/οικ. 41847/2496/2018 (ΦΕΚ Β' 3451)** «Πίνακας Χρόνιων Σωματικών ή Πνευματικών ή Ψυχικών Παθήσεων ή Βλαβών που ταυτόχρονα επιφέρουν περιορισμένες δυνατότητες για επαγγελματική απασχόληση, αποκλειστικά για τις ανάγκες του ν.2643/1998 (ΦΕΚ Α' 220)».

4.2 ΣΤΕΓΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Γ4α/Φ.201/1791/1998 (ΦΕΚ Β' 517)** «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στέγης Αυτόνομης Διαβίωσης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες όπως τροποποιήθηκε (ΦΕΚ Β' 579/1998).
- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Π3Β/ΦΓΕΝ/Γ.Π.οικ.3394/2007 (ΦΕΚ Β' 74)** «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας στεγών υποστηριζόμενης διαβίωσης για άτομα με αναπηρίες».
- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ29α/Φ.ΘΕΣΜ./ΓΠ26275/1048/22-1-2014 (ΦΕΚ Β' 172)** ««Ορισμός ειδικού νοσηλίου-τροφείου για τις Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες».

- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ12/ΓΠ.οικ.62866/1832/2018 (ΦΕΚ Β' 5582)** «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες».
- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ12/ΓΠ.οικ.13107/283 (ΦΕΚ Β' 1160)** «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες».

4.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ - ΠΑΡΟΧΕΣ

- **Νόμος 1904/1951 (ΦΕΚ Α' 212)** «Προστασία και αποκατάσταση των τυφλών».
- **Νόμος 1882/1990 (ΦΕΚ Α' 43)** «Μέτρα για την περιστολή της φοροδιαφυγής, διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 2646/1998 (ΦΕΚ Α' 236)** «Ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 3106/2003 (ΦΕΚ Α' 30)** «Αναδιοργάνωση του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 3627/2007 (ΦΕΚ Α' 292)** «Κύρωση α) Σύμβασης Δωρεάς του Σωματείου «ΕΛΠΙΔΑ - Σύλλογος Φίλων Παιδιών με Καρκίνο» υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και του Ν.Π.Δ.Δ. «Νοσοκομείο Παίδων - Η Αγία Σοφία», β) Σύμβασης μεταξύ του Σωματείου «Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός» και του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλες διατάξεις».
- **Κοινή Υπουργική Απόφαση 2/90703/0026/2009 (ΦΕΚ Β' 2448), Άρθρο 4**, με το οποίο το κοινωνικό επίδομα τυφλότητας θεωρείται παροχή κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3808/2009 (Νόμος 1904/51, Νόμος 958/79 και Κοινή Υπουργική Απόφαση 1480/81).
- **Νόμος 4440/2016 (ΦΕΚ Α' 224)** «Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας στη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση, υποχρεώσεις των προσώπων που διορίζονται στις θέσεις των άρθρων 6 και 8 του ν. 4369/2016, ασυμβίβαστα και πρόληψη των περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων και λοιπές διατάξεις». Το 15% των μόνιμων θέσεων εργασίας που δημοσιεύει το ΑΣΕΠ (Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού) στο Ελληνικό Δημόσιο καλύπτονται από πτυχιούχους με αναπηρίες και τις οικογένειές τους.

- **Νόμος 4488/2017 (ΦΕΚ Α' 137)**. Προβλέπει ότι τα άτομα με ψυχική πάθησης ή νοητική υστέρηση, με ποσοστό 50% και άνω, που απασχολούνται σε επιχειρήσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα για ορισμένο χρονικό διάστημα δεν χάνουν το Επίδομα Αναπηρίας τους.
- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθ. 80000/45219/1864/2017 (ΦΕΚ Β' 4591)** «Ενιαίος Πίνακας Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας σύμφωνα με το ICD της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας».
- **Νόμος 4549/2018 (ΦΕΚ Α' 105), Άρθρο 17**, «Διατάξεις για την ολοκλήρωση της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων - Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 και λοιπές διατάξεις». Προβλέπει τη σταδιακή επέκταση σε ολόκληρη τη χώρα της διοικητικής ηλεκτρονικής διαδικασίας απονομής προνοιακών παροχών σε χρήμα, σε άτομα με αναπηρία που υποβάλλουν για πρώτη φορά αίτηση για τις παροχές αυτές από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ).
- **Νόμος 4554/2018 (ΦΕΚ Α' 130)** Αφορά την επέκταση χορήγησης εξωιδρυματικού επιδόματος στις νέες ασθένειες που επιφέρουν παραπληγία.
- **Νόμος 4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5/17-01-2018 & Α' 8/23-01-2018)** «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις».
- **Νόμος 4520/2018 (ΦΕΚ Α' 30/22-02-2018 & Α' 83/10-05-2018)** «Μετεξέλιξη του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων σε Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) και λοιπές διατάξεις».

4.4 ΑΠΟΪΔΡΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Νόμος 4506/2017 (ΦΕΚ Α' 191): Το άρθρο 11 του παρόντος νόμου ορίζει ότι δύναται να ανατίθεται στα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας (Κ.Κ.Π.), στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.), στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.) και στο Εθνικό Ίδρυμα Κωφών (Ε.Ι.Κ.) η οργάνωση και λειτουργία δομών αποϊδρυματοποίησης που χρηματοδοτούνται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθ. 60135/1579/2017 (ΦΕΚ Β' 4590)**, σκοπός της οποίας είναι η οργάνωση και λειτουργία υπηρεσιών, δράσεων και προγραμμάτων αποϊδρυματοποίησης

για άτομα με αναπηρία που φιλοξενούνται στο παράρτημα Ατόμων με Αναπηρία Λεχαινών του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Δυτικής Ελλάδας και στα παραρτήματα Ατόμων με Αναπηρία του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Αττικής.

- **Π.Δ.134/2017 (ΦΕΚ Α '168)** «*Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης*».
- **Κοινή Υπουργική Απόφαση Δ12/ΓΠΟΙΚ.66738/2150/2018 (ΦΕΚ Β' 5820)** στο σημείο που τροποποιεί την προηγούμενη Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθ. 60135/1579/2017 (ΦΕΚ Β' 4590).
- **Νόμος 4538/2018 (ΦΕΚ Α' 85/16-05-2018)** «*Μέτρα για την προώθηση των Θεσμών της Αναδοχής και Υιοθεσίας και άλλες διατάξεις*».